

19

OPPORTUNITIA

19 OPPITUNTIA

Rimma Alisa

”Älkää luottako Rimmaan. Se ämmä on ihan
päästään sekasin”

- lukiossa kuultua

“Älkää koskeko siihen jos ette halua aidsia”
- entinen kiusaajani, joka on nykyään addikti (ironista?)

“Oon varma, että vihaat homoja ja
transsukupuolisia”

- tuntemani liberaalit

“Hullu feminatsi”
- tuntemani konservatiivit

“Syyllistät, mutta vedät samaan aikaan
uhrikompleksia”

- yleinen kritiikki pitämistäni puheista

“Tyhmä ämmä, en ees raiskais sua”

- kommentti sosiaalisessa mediassani

“Horo”

- yleisin kritiikki, jota saan miespuolisilta yksilöiltä

“Blokasin sut koska sun näkeminen on huonoksi
mun paniikkihäiriölle”

- viime viikolla kuultua

“En sano olevani parempi kuin muut, vaan tiedän
olevani parempi kuin muut”

- minä

Kiitokset:

Kansi: Niko Savola, Iida Ala-aho

Nina Juustila: Kiitoksia uusavuttoman auttamisesta
kirjan julkaisemisessa.

Matias Järvillehto: Kiitoksia uusavuttoman
auttamisesta käytännön asioissa.

Riina Siipola: Kiitoksia siitä, että olen pysynyt
järjissäni - ainakin jotenkin.

Henrietta Kinnula: Kiitoksia siitä, että en ole tänä
päivänä äärikapitalisti.

Anni Syväkuru: Kiitoksia siitä, että ei tarvinnut
lukiossa aina hiippailla yksin.

Teijo Törmänen: Kiitoksia pitkästä ystävyydestä.

© 2017 Alisa, Rimma

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-568-188-1

Sisältö

Johdanto	10
1. Et ole ehkä älykäs - ja se ei haittaa	15
2. "Toimin väärin, olen pahoillani"	23
3. Nuorten itsetuhoisuus on ongelma, johon suhtaudumme väärin	35
4. Onko suosiolla väliä?	56
5. Suvaitsevaisuus ja miksi olen "suvakki"	68
6. Herkkyys ei ole heikkoutta	83
7. Yksin olemisen taito ja tärkeys	94
8. "Hyvät ihmiset" eivät hyväksy hiljaisesti	102
9. Erilaisuus, syrjintä ja (tyhmät) normit	113
10. Itsetunto ja itseironia - älä ota itseäsi liian vakavasti	127
11. Sinä et ole erityinen	138
12. Seksuaalisuus, stigma, hyväksikäyttö ja muuta mukavaa	143
13. Täytyykö meidän antaa anteeksi?	154
14. Mielenterveysongelmat ja addiktio	162
15. Vastuu kuuluu kaikille	171
16. Maailmankatsomusten ja mielipiteiden maailma	179
17. Kiusaaminen	188
18. Mitä on hyvä elämä?	205
19. Viimeinen oppitunti: mitä minä olen oppinut?	216

Johdanto

Olen omasta näkökulmastani suhteellisen normaali 19-vuotias tyttö, jolla on kylläkin ollut aina paljon sanottavaa kaikesta mahdollisesta. Useat läheiseni ovat sanoneet minulle, että minun pitäisi kirjoittaa kirja. Toisaalta, uskon heidän sanoneen näin vain sen takia, että pitäisin edes hetken aikaa suuni kiinni.

Päämääräni kirjoittaessa tätä kirjaa ei kuitenkaan ollut ainoastaan purkaa ajatuksiani johonkin, vaan samalla jakaa ne muiden kanssa. Eli ehkä saat tästä kirjasta joitakin hyviä ideoita - tai sitten et. Kaikkein tärkeintä minulle on kuitenkin se, että sain tämän kirjan valmiiksi. Opin samalla itse jotain uutta tätä kirjaa tehdessä. Ensinnäkin, en luovuttanut missään vaiheessa, joka on täysin uutta minulle itselleni. Ja sen lisäksi ehkä jossain määrin opin myös omista virheistäni käsittelemällä niitä samaan aikaan tätä kirjaa kirjoittaessa - ainakin näin olen tykännyt itselleni vakuutella.

Olen käynyt koulua yhteensä kaksitoista vuotta. Aluksi oli ala-aste, sitten yläaste ja lopuksi päätin mennä lukioon. Opiskelen tällä hetkellä matematiikkaa Helsingin yliopistossa. En kylläkään tiedä vielä tässä vaiheessa, kuinka kauan jaksan siellä olla. Opiskelun ohella olen panostanut aktiivisesti myös muihin asioihin, jotka koen tärkeiksi. Kirjoittaminen on vain yksi monesta opintojen ulkopuolisesta

mielenkiinnonkohteesta. Kirjaviisaus ja looginen päättelykyky ovat tietenkin kehumisen arvoisia asioita, mutta maailma on täynnä asioita, joita ei opetella koulussa, jotka kuitenkin jokaisen tulisi ymmärtää. Tästä siis syntyi ideani kirjaani "19 oppituntia".

Olen tämän lyhyen elämäni aikana kokenut kaikenlaista, tavannut erilaisia ihmisiä, ollut erilaisissa paikoissa ja nähnyt vaikka ja mitä. Enkä ole varmaan ainoa 19-vuotias, joka väittää näin. Pyrkimykseni on tuoda esille nuoren ihmisen näkökulma; en ole täydellinen, en edes ole aina mukava tai "poliittisesti korrekti". Enkä halua väittää, että olisin ketään ikäistäni fiksumpi tai kypsempi. Olen vain täysin normaali 19-vuotias tyttö, joka haluaa jakaa ajatuksensa ja tarinansa muiden kanssa.

Kirjassani käsittelen ajatuksiani laidasta laitaan. Käsittelen vakavia asioita kuten addiktio ja kiusaaminen, mutta myös keventäviä filosofisia kysymyksiä höystettynä ehkä kliseisellä ja lapsellisella huumorintajullani. Kirjaani kirjoittaessa olen miettinyt elämäni huonoja ja hyviä hetkiä, olen nauranut ja itkenyt. Enkä koe tämän projektini olevan vain kirja, mutta se on myös minulle tapa jättää osa näistä asioista kokonaan taakseni, vaikka tietenkin tärkeimmistä muistoista tulen pitämään aina lujaa kiinni.

Läpi historian nuoriso on tietenkin tehnyt typeriä asioita; on ollut alkoholinkäyttöä alaikäisenä, huumeiden kokeilua, draamaa, tappeluita ja katumisen arvoisia seksuaalisia kokemuksia. Lähes jokainen nuori on syyllinen näistä ainakin pariin ellei jopa kaikkiin - voin itse myöntää tehneeni suurinpiirtein kaikkia näistä asioista. Ja ei, en erityisemmin häpeä typeriä virheitäni - kerronhan niistä kaikille muutenkin. Virheet eivät tee kenestäkään vähemmän kuuntelemisen arvoista yksilöä. Enkä koe, että ketään tulisi ottaa "vähemmän tosissaan" yksinkertaisesti vain iän tai kokemusten perusteella. Ihmisellä, joka ei elämänsä aikana ole kokenut mitään ihmeellisempää kuin Euroopan reissun, voi tästäkin huolimatta olla hyvin värikäs ja kypsä ajatusmaailma. Olen itse tavannut yläasteikäisiä nuoria, jotka ovat

varmaan miljoona kertaa kypsempiä kuin minä itse. Tietenkin, loppukädessä sinä itse päätät, jaksatko kuunnella minua vai et.

En ole aikuinen ja koen absurdiksi väittää olevani, vaikkakin laki haluaa väittää toista. Voin rehellisesti sanoa lapsuuteni olleen suhteellisen vaikea. Elämäni on ollut varsinaista vuoristorataa viimeiset 19 vuotta. Koen, että paikkani säälin kerjäämisen sijaan on kuitenkin puhua ongelmastani, kokemuksistani ja ajatuksistani avoimesti. Haluan tuoda esille asioita, joita ehkä useat nuoret häpeävät. Haluan kertoa asioista, joista kukaan ei halua puhua. Haluan myös sanoa asioita, joista useat eivät todennäköisesti tykkää. Joka tapauksessa, menneisyys ei määrittele ihmistä ja jokaisella meistä on kyky selvitä niistä vaikeimmistakin asioista, jos vain haluamme sitä tarpeeksi.

Tavoitteeni ei ole todellakaan olla täydellinen esimerkki muille ihmisille. En halua olla roolimalli. Haluan jakaa vain omia ajatuksiani. "19 oppituntia" kertoo sinulle niistä ajatuksistani, jotka koen hyvin tärkeiksi. Olen ollut usean vuoden oppilaana ja nyt saan hetken toimia opettajan roolissa - tai ainakin leikkiä niin. Haluan pitää sinulle 19 oppituntia niistä asioista, jotka saattavat askarruttaa monia teini-ikäisiä tai nuoria aikuisia. Osa näistä ovat asioita, joista olen puhunut jo pitkään ja osa on ollut vain päähän pilkahduksia.

Eräs hyvin motivoiva tekijä sille, miksi päätin aloittaa tämän projektini oli kouluaikani. Kun puhun koulusta, en puhu vain ja ainoastaan oppiaineista, opettajista ja huonosta kouluruuasta. Puhun myös oppilaista, ja siitä miten peruskoulu ja lukio olivat toisaalta palkitsevaa, mutta äärimmäisen vaikeaa aikaa elämässäni. Vasta hiljalleen olen alkanut ymmärtämään, että elämää on peruskoulun ja jopa lukionkin jälkeen. Se, että kouluaikani ovat olleet minulle tuskallisia, ei ota mitään tulevaisuudestani pois.

Koulu oli minulle vaikeaa aikaa useasta eri syystä. Yksi päällimmäisistä syistä oli kuitenkin koulukiusaaminen, jota koin monen vuoden ajan. Sanat ja teot voivat satuttaa - niillä on kyky jättää

syvätkin haavat. Tämä on asia, joka painottuu kirjassani hyvin vahvasti. Usea kappale liittyy tavalla tai toisella juurikin siihen, miten kiusaamisen kokeminen nuorempana on vaikuttanut elämääni. Elämämme ovat täynnä hetkiä, jotka muokkaavat merkittävästi ajatuksiamme, mielipiteitämme ja meitä ihmisinä. Minulle näitä asioita olivat esimerkiksi koulukiusaaminen, itsetuntoni kehittäminen, hyväksikäyttö - ja osittain myös idioottien toiminnan seuraaminen vierestä.

Haluan tehdä vielä loppujen lopuksi hyvin selväksi sen, että painotan tässä teoksessani omaa näkökulmaani näistä asioista. Tuon esille omia näkemyksiäni ja omia mielipiteitäni, jotka eivät vastaa välttämättä kaikkien näkemyksiä. En puhu näistä asioista faktoina, kerron vain oman näkökulmani ja mielipiteeni asiasta. Rohkaisen jokaista ihmistä, joka tämän teoksen lukee, pohtimaan näitä asioita myös omasta näkökulmastaan - älä vain sokeasti luota minun kertomiini asioihin. Löydät varmaan ajatusmaailmoissamme yhtäläisyyksiä, mutta myös erilaisuuksia. Itse olen elämäni aikana kuunnellut kaikkennäköisiä erilaisia lähteitä, ja olen hiljalleen muodostanut oman näkemykseni erilaisista asioista.

Tätäkin enemmän haluan kuitenkin painottaa sitä, että tapahtumat joista puhun, on kerrottu minun näkökulmastani. Pyrin kertomaan onnistumisistani ja virheistäni aivan yhtälailla. Haluan eniten painottaa sitä, ettei kukaan meistä ole täydellinen ja jokainen ihminen tekee virheitä. Kerron, kuinka olen kohdellut joitakin ihmisiä väärin, mutta kerron myös siitä, kun minua kohtaan on tapahtunut epäoikeudenmukaisuuksia.

En tule tässä teoksessani nimeämään ketään hahmoa heidän oikealla nimellään, joten puhun lähes kaikista ihmisistä elämässäni muodossa "hän". Koen, että jokaisella ihmisellä on oikeus yksityisyyteen, joten pyrin pitämään sen myös näin. Puhun ihmisistä sekä positiivisessa, että negatiivisessa valossa. En kuitenkaan halua olla pitkävihainen ketään kohtaan ja vakuutan, että olen suhteellisen anteeksiantava

ihminen. Loppupeleissä hyvätkin ihmiset tekevät virheitä joskus, joten tarkoitukseni ei ole missään nimessä mustamaalata ketään.

Haluan kiittää sinua siitä, että sait käsiisi tämän teoksen - saanpahan taloudellista hyötyä tästä.

Rehellisesti sanoen, toivon kuitenkin kaikkein eniten, että nautit teoksestani.

1. Et ole ehkä älykäs - ja se ei haittaa

Mitä on älykkyys? Olemme todennäköisesti kaikki pohtineet tätä kysymystä joskus. Olen törmännyt hyvin moneen erilaiseen määritelmään älykkyydestä; kyseessä ei kuitenkaan ole asia, joka olisi täysin yksiselitteinen ja helppo määritellä. Koulut helposti antavat älykkyydestä hyvin pelkistetyn kuvan. Usein älykkyydellä tällöin tarkoitetaan hyvin laajaa yleissivistystä, loogista päättelykykyä tai niin sanottua "kirjaviisautta".

Jos älykkyys voi tarkoittaa niin montaa asiaa, niin voimmeko edes väittää sen käsitteen olevan olemassa? Useat meistä eivät halua kuitenkaan kyseenalaistaa tätä, koemme älykkyyden sen sijaan mielummin statuksena ja saavutuksena. Mutta arvatkaa mitä? Vain, koska sinulla on sattunut helvetin hyvä tuuri ja sinut on täten siunattu erinomaisella kielellisellä lahjakkuudella tai matikkapäällä, niin tämä ei tee sinusta parempaa - eikä se ole mikään saavutus. Enkä tällä tarkoita, etteivätkö hyvä koulumenestys, yleissivistys tai kenties niin sanottu "sosiaalinen älykkyys" olisi asioita, joista tulisi olla ylpeä. Nämä eivät kuitenkaan ole asioita, jotka yksinään määrittävät yksilön älykkyyden - tai ylipäättään sen, kuinka "hyvä ihminen" on kyseessä.

Muistan tarkasti sen, kuinka lukiossani kauhisteltiin sitä, kuinka typerä keskimääräinen ihminen on, ja kuinka puolet ihmisistä ovat sitäkin

typerämpiä. Mietin tätä toteamusta jonkin aikaa. Puolet ihmisestä ovat typerämpiä kuin keskimääräinen yksilö. Entä sitten? Mitä tällä "typeryydellä" edes tarkoitetaan? Ei se mielestäni tarkoita, että tämä "keskimääräistä typerämpi" olisi automaattisesti tavalla tai toisella huonompi ihminen. Se ei tarkoita, etteikö hän voisi tehdä hyviä asioita. Se ei tarkoita, etteikö hänellä olisi jotain annettavaa tälle maailmalle. Tämä ajoi minut pohtimaan asiaa tarkemmin; onko se nyt sitten niin kamala asia, jos ei ole älykäs? Ei, se ei ole huono asia. Se, että ei ole älykäs ei millään tasolla tarkoita sitä, etteikö voisi olla hyvä ihminen. Ylipäätään voimme kysyä, että mitä kirjaviisuus tai Euroopan pääkaupunkien ulkoosaaminen oikeastaan sanoo ihmisestä? Ei juurikaan mitään - ainakaan minun mielestäni.

Sen toteaminen, että jokainen ei ole älykäs, saa helposti ihmisten niskakarvat pystyyn. Emme halua kuulla, että useat meistä eivät ole älykkäitä. Jokainen meistä varmasti haluaa olla älykäs. Jokainen meistä haluaa olla viisas. Jokainen meistä haluaa varmaan myös olla kaunis. Jos kuitenkin yksinkertaisuudessaan tarkoitamme "älykkyydellä" sosiaalista älykkyyttä, loogista päättelykykyä, laajaa yleissivistystä tai hyvää kielipäätä niin silloin kaikki yksinkertaisesti eivät ole älykkäitä. Itseasiassa, aika suuri osa ihmisistä ei ole älykkäitä, jos älykkyyttä mitataan näillä asioilla. Onko tämä sitten huono asia? No ei ole, ei todellakaan.

Jos et satu olemaan älykäs yksilö näiden asioiden perusteella, niin se ei haittaa. Suuri osa ihmisistä on keskimääräistä vähemmän älykkäitä, kuten jo aikaisemmin mainitsin. Tämä ei kuitenkaan ole kauhistelemisen asia. Ihmisen hyvyys ei määräydy sillä, kuinka älykäs hän on. Eikä tämä "älykkyys" myöskään määritä hänen potentiaalia tehdä asioita, joita hän haluaa - ellei kyseessä ole pyrkimys voittaa Fieldsin mitali. Älykkyyden puute ei ota yksilöltä pois mahdollisuutta tehdä hyviä asioita parantaakseen maailmaa.

Meidän pitäisi rohkaista ihmisiä olemaan oma itsensä riippumatta siitä, saavatko he yleistä hyväksyntää vai eivät. Itse olen hyvin pitkään pelännyt avoimesti jakaa mielipiteitäni siinä pelossa, että menetän sen vähäisen määrän suosiota tai ystäviä, mitä minulla on. Olen kuitenkin oppinut miettimään asiaa siltä kannalta, että harvat historiaan jääneet yksilöt ovat olleet pidettyjä tai tykättyjä heidän elämänsä aikana. Ja hyvin harvat heistä ovat pyrkineet väkisin miellyttämään muita ihmisiä, heidän ajatusmaailmaa ja kaikkien muiden näkemyksiä.

19 oppituntia kertoo ajatuksistani, elämästäni, virheistäni ja asioista, jotka askarruttavat nuoria ihmisiä. Olen istunut hyvin suuren osan elämästäni koulunpenkillä, ja nyt on minun vuoroni antaa sinulle yhteensä 19 oppituntia minun elämästäni.

Palan halusta jakaa ajatuksiani, tunteitani sekä elämäni hyviä ja huonoja hetkiä muiden ihmisten kanssa. Haluan tavoittaa mahdollisimman monta nuorta, ja kertoa tarinani heille. Elämä ei ole aina täydellistä, tuon tämän varsin hyvin esille. Kerron siitä, kuinka minua kiusattiin ala-asteella. Kerron siitä, kuinka teini-iässä minua ärsytti kouluni äänekkäät elitistit. Kerron jopa siitä, minkälainen idiootti yläasteen opinto-ohjaajani oli.

Ylipäätään, kerron tarinani siitä, kuinka minusta tuli se henkilö, joka olen tänä päivänä.

Tavoitteenani ei ole olla kenenkään roolimalli tai ihanne. Tavoitteeni on puhua niistä asioista, jotka askarruttivat itseäni ollessani teini-ikäinen.

